

200 χρόνια ἀπὸ τὴν νύκτα τῆς Θυσίας*

Μεσολόγγι: Βαῶν, 11η Ἀπριλίου 1826

Ἐδῶ καὶ ἓνα μῆνα δὲν ὑπάρχει πιά οὔτε ψωμί στὴν πόλη τοῦ Μεσολογγίου. Ἄλογα, μουλάρια, γάτες καὶ σκύλοι σφάζονται καθημερινά, γιὰ νὰ γίνουν ἡ τροφή τῶν πολιορκημένων. Οἱ μανάδες φάχνουν ἀπεγνωσμένα νὰ βροῦν ἔστω καὶ τὸ πιὸ βρομερὸ ἀπὸ τὰ ζῶα, γιὰ νὰ ταΐσουν κάτι τὰ παιδιὰ τους... Οἱ ἀσθένειες θερίζουν τὴν πόλη. Σύντομα ἐξαντλοῦνται ὅλα τὰ ζωντανά... Ὁ τόπος μαδῆθηκε ἀπὸ τὸ χορτάρι του καὶ ἔμεινε μόνο ἡ πέτρα κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο, ἀνίκανη νὰ θρέψει τοὺς πολεμιστές. Ὁ θάνατος πλανιέται πάνω τους καὶ δὲν χαρίζεται σὲ κανέναν.

Ἐνα χρόνον ἔχουν ἀντέξει οἱ ἥρωες τοῦ Μεσολογγίου τὴ στενὴν πολιορκία ἀπὸ στεριά καὶ ἀπὸ θάλασσα. Μὰ τώρα ἔχει ἔρθει ἡ ὥρα τῆς Μεγάλης Ἀπόφασης. Ὅ,τι δὲν κατάφεραν νὰ κάνουν οἱ στρατιῆς τῶν Τούρκων καὶ τῶν Αἰγυπτίων δὲν θὰ τὸ καταφέρει οὔτε ἡ πείνα. Οἱ Μεσολογγίτες ἀρνοῦνται νὰ παραδοθοῦν.

Τὸ συμβούλιο τῶν Ὀπλαρχηγῶν καὶ τῶν Προκρίτων παίρνει ἀπόφαση λευτεριάς καὶ θανάτου:

ΕΞΟΔΟΣ!

10 Ἀπριλίου 1826.

Σάββατο τοῦ Λαζάρου.

Τὸ σκοτάδι ἔχει πέσει. Λίγες ἀνθρώπινες σκιές βγαίνουν ἀπὸ τὴν πόλη. Κι ὕστερα ἓνα πλῆθος, πού ὅλο πυκνώνει. Χωρισμένοι σὲ

τρεις ομάδες, οι Μεσολογιίτες προχωρούν σκυφτά, πνίγοντας τὰ βήματά τους στὸ χῶμα.

Μανάδες με τὰ βρέφη στὴν ἀγκαλιά, τοὺς κρατοῦν τὸ στόμα κλειστό, μὴ φωνάξουν, μὴν προδοθοῦν.

Ἔνα ἀνθρώπινο κύμα σαλεύει μυστικά γιὰ νὰ βγεῖ ἀπ' τὴν πόλη, με τὴν προσευχὴ στὰ χεῖλη νὰ μὴν ξυπνήσουν οἱ ἐχθροί.

Πίσω μένουν μονάχα οἱ γέρον-

τες καὶ οἱ τραυματίες.

Μὰ τὸ σχέδιο τῶν Ἀγωνιστῶν ἔχει ἤδη προδοθεῖ. **Σ**ὲ λίγη ὥρα τὰ τούρκικα γιαταγάνια ἀστράφτουν. **Χ**ιλιάδες ἀγωνιστὲς σφάζονται, ἐνῶ ἔξι χιλιάδες γυναικόπαιδα σέρονται ἀπὸ τὸν Ἴμπραῆμ σκλάβοι στὴν Ἀφρική.

Μέσα στὴν πόλη, ὁ δημογέροντας Χρήστος Καψάλης συγκεντρώνει ἡλικιωμένους, ἀσθενεῖς, παιδιά καὶ τραυματίες καὶ καθὼς πλησιάζουν οἱ ἐχθροί, ἀνατινάζει τὴν πυριτιδαποθήκη κάτω ἀπὸ τὸν προμαχῶνα τοῦ Μπότσαρη. **Τ**ὴν ἴδια ὥρα, ὁ Μητροπολίτης Ρωγῶν Ἰωσήφ, ὅταν κυκλώνεται ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, στὴν τελευταία πράξη ἀντίστασης, ἀνατινάζει τὸν Ἀνεμόμυλο.

11 Ἀπριλίου 1826.

Ἀνήμερα τῶν Βαΐων.

Τὸ Μεσολόγι εἶναι ἀφύσικα σιωπηλό. **Γ**ύρω, τὰ κορμιά τῶν Ἡρώων θυμίζουν τὴν ὑπέρτατη Θυσία τους γιὰ τὴν Πατρίδα.

Καὶ ἓνα Στεφάνι ἀμάραντο κατεβαίνει γιὰ νὰ στεφανώσῃ τοὺς χιλιάδες ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά ποὺ ἀρνήθηκαν νὰ παραδώσουν τὴν πόλη τους, θυσιάζοντας τὴ ζωὴ τους σὲ μιὰ ἀπόφαση δύναμης καὶ ἡρωϊσμοῦ.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ!

Πέρασε ένας ολόκληρος χρόνος.

Τὰ φουσάτα τῶν ἔχθρῶν, ἀπὸ ὄλες τὶς μεριές, λυσσοῦσανε νὰ τρυπήσουνε τὸ τεῖχος.

Κι' εμεῖς, στοῦ κάστρο μέσα – αὐτὸ ποὺ ὁ Πασὰς ἀστόχαστα τὸ εἶπε «φράχτη» – βάλαμε βουλή νὰ μὴν τοὺς ἀφήσουμε νὰ περάσουν.

Ἐκεῖνοι βαρούσανε μὲ 35.000 τουφέκια ἀπὸ Ἀσία, Ἀφρική κι ἀπὸ Εὐρώπη.

Ἐμεῖς βάλαμε τὰ ἀγουρα παιδιά καὶ τὶς μανάδες νὰ πολεμήσουνε μὲ πέτρες καὶ ξινάρια.

Ἐκεῖνοι φοβηθήκανε τὴν ἀρρώστια καὶ τὶς λειψές τροφές κι ἀρχίσανε νὰ λακίζουν.

Ἐμεῖς βάζαμε νταούλια νὰ χτυπᾶνε ἴσθινα με χορὸ καὶ πανηγύρι, γιὰ νὰ νικήσουμε τὴν πείνα.

Ἐκεῖνοι τρέμανε μπροστὰ στὸν θάνατο καὶ στὸν χαμὸ.

Σ' ἐμᾶς οἱ πεθαμένοι φεύγανε, ξέροντας πῶς «δίχως σφαχτὰ γάμος δὲν γίνετα!»!

Ἐκεῖνοι ὀρμήσανε ξανὰ καὶ ξανὰ, στήσανε μπαϊράκια, τρυπήσανε τὰ τεῖχη, τᾶσανε τ' ἀφανισμένα μας κορμιὰ μὲ βόλια.

Ἐμεῖς στήσαμε τὸ μπαϊράκι μὲς στὰ στήθια καὶ γκρεμίσαμε κάτω τὰ δικά τους.

Ἐκεῖνοι τᾶσανε σακιά μὲ γρόσια καὶ τιμές κι ἀξιώματα καὶ βόλεψες.

Ἐμεῖς μιλήσαμε μοναχὰ τῆ μιλιὰ τοῦ Λεωνίδα μὲ τὰ «μολῶν» καὶ τὰ «λαβέ» της.

Ἐφτάσε ἡ νύχτα ἢ στερνή.

Ἐκεῖνοι περιμένανε: σκυφτοί, μὲ μάτια σκοτεινὰ ἀπὸ τὸ μῖσος, ὀρμημένοι ἀπὸ τὴν προδοσία.

Ἐμεῖς βγήκαμε ὀλόρθοι, μὲ μάτια ὀλοφώτεινα, δυναμωμένοι ἀπ' τὴ Θεία Κοινωνία.

Ἐκεῖνοι πατήσανε τὸν τόπο μας.

Ἐμεῖς γράψαμε τὴν Ἱστορία.

Ἐκεῖνοι χορτάσανε λάφυρα καὶ αἷμα.

Τοὺς ἐπνίξε τὸ σκοτάδι τῆς λήθης.

Ἐμεῖς χορτάσαμε μπαρούτι, φωτιά καὶ δάκρυα.

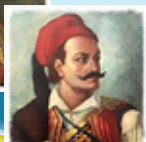
Μὰ ἐμᾶς δὲν μᾶς ξεχνᾶ κανεὶς.

Τὸ ὄνομά μας εἶναι ἕνας ματωμένος χρυσὸς Σταυρὸς

καὶ ἕνα καριοφίλι,

πλάι στῆς μάνας τὸν λυγμὸ

καὶ στ' ὄραμα τοῦ ποιητῆ:

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ!

Ἡ Σημαία μας!...

Ἡ Πατρίδα μας!...

«Πάντα κι ὅπου σ' ἀντικρίζω
μὲ λαχτάρα σταματῶ
ὑπερήφανα δακρύζω.
ταπεινὰ σὲ χαιρετῶ».

(Ἰ. Πολέμης, Ἡ σημαία)

Εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ πάψουμε, νὰ νιώθουμε ἔτσι στὴ θέα Της;

Αὐτὴ συμπυκνώνει τὴν ταυτότητα καὶ τὶς ρίζες μας.

Διηγεῖται τὴν Ἱστορία, τοὺς ἀγῶνες,

τις θυσίες ὄσων ἀγωνίστηκαν

νὰ μᾶς κληροδοτήσουν μιὰ ἐλεύθερη Πατρίδα.

Ἐνώνει τοὺς πολῖτες καὶ σηκώνει τὶς ἀκριβὲς ἀξίες τοῦ Λαοῦ μας.

Ἀντιπροσωπεύει τὸ παρελθόν,

τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἑθνους μας.

Τώρα ποὺ γιορτάζουμε τὴ μεγάλη γιορτὴ

τῆς Ἑθνικῆς μας Παλιγγενεσίας,

ἂς ὑψώσουμε τὴ δοξασμένη Σημαία στὰ σπίτια μας.

Πρὸ πάντων, ἂς μένει ὑψωμένη στὴν καρδιά μας.

Τῆς πρέπει ἀγάπη!

Τῆς πρέπει σεβασμός!

Τῆς πρέπει τιμὴ!

(*) Περιοδ. «Πρὸς τὴ Νίκη», ἀριθμ. 911/Μάρτιος 2026, σελ. 3, 4 καὶ Περιοδ. «Ἡ Δράση μας», ἀριθμ. 636/Μάρτιος 2026, σελ. 5. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

• Ἐκδίδεται μὲ τὴν εὐλογία καὶ ἐπιστασία τοῦ † Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος, ὑπὸ τὸν Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπον κ. Καλλίνικον. • † Κυριακὴ τῶν Βαΐων, 23.3.2026 ἐκ. ἡμ.. • Διανέμεται δωρεάν.